

Environmentální vzdělávání

Modul E

Vzdělávání pracovníků v mateřinkách Středočeského kraje

CZ.1.07/1.3.48/02.0045

PhDr. Ivana Šmejdová



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah kurzu:

1. Metody a formy práce EVVO v MŠ
2. Zdroje EVVO v MŠ
3. Rizika EVVO v MŠ

„Každý člověk je o to lepší a ušlechtilejší, oč více si váží přírody.

Kdo si váží přírody, ten ji i miluje.

Láska k přírodě by se měla vštěpovat dětem v rodinách i ve škole jako jedna z nejvzácnějších vlastností člověka.“

** J. A. Komenský*

1. **Beseda** - pro děti je zajímavé, když se mohou seznámit s někým zajímavým, např. pilotem (a může popsat svět z výšky), paní, která pomáhá přezimovat ježkům, včelaře... Velké pozitivum je, že každý člověk, který něco dělá se zaujetím a s láskou může předat dětem navíc právě své nadšení a své pole působnosti dobře zná.

* **Metody a formy práce**

2. **Dramatická výchova** - velmi rozšířená metoda. Dítě má možnost se plně zapojit do výuky, podle svých individuálních možností a předpokladů.

3. **Exkurze** - Ve spolupráci s rodiči zjistěte, zda je možné přiblížit dětem život na farmě, řemeslnou práci - truhláře, kameníka, pekaře, zedníka apod. Navštivte mlýn, pekárnu. Návštěvy dětem umožní poznávat celek, nikoli skutečnost rozdrobenou na fragmenty.

* **Metody a formy práce**

4. **Experimenty** neboli vědecké pokusy - děti milují zkoumání a pozorování. **Experiment** je soubor jednání a pozorování, jehož účelem je ověřit nebo vyvrátit hypotézu nebo poznatek, které něco tvrdí o příčinných vztazích určitých fenoménů.

5. **Pozorování** - pozorování patří mezi základní metody environmentální výchovy v mateřské škole. Umět dobře pozorovat je také základní dovedností mnoha profesí - učitele, vědce.....

* **Metody a formy práce**

6. Práce
7. Práce s knihou
8. Slavnosti
9. Smyslové podněty
10. Narativní metoda

* Metody a formy práce

Rodina

- * Chceme-li se věnovat environmentální výchově, pokusme se pro to získat rodiče. Zkusme napřít síly ve společném směru. Pravdou je, že děti mohou své rodiče výrazně ovlivnit. Chcete-li se věnovat hlouběji environmentální výchově, seznamte s tímto záměrem rodiče. Třeba podobným dopisem. Možná, že zavrtíte nedůvěřivě hlavou, to nebude fungovat. Známe své rodiče.

* Zdroje EVVO v MŠ

Učitelka

- * Jedna ze základních pedagogických pravd je, že nejúčinnějším výchovným prostředkem je dobrý příklad. Vychovaný vychovatel, jehož cílem je sebevýchova. Je velká výhoda, jestliže jste sama nadšená pro poznávání přírody, chodíte ráda do lesa, pozorujete zvířata, snažíte se rozeznat ptáky podle zpěvu apod. Ale stačí, pokud máte do environmentálních aktivit chuť. Najdete mnoho zařízení, která Vám jsou ochotná pomoci při sestavení environmentálního programu, můžete do nich zavítat na přednášky a konference nebo přímo s dětmi na programy. Najděte si také „spřátelenou MŠ“ a vyměňujte si vzájemně své poznatky.

* **Zdroje EVVO v MŠ**

Okolí MŠ

- * Chcete-li začít s EVVO, udělejte si dvě důkladné analýzy. Analýzu své skupiny dětí (jejich možnosti, speciální potřeby, zájmy, obavy a strachy, možnosti jejich rodiny - časové, personální ...). Pokud se vyskytnou vážnější problémy, ptejte se, zda se dají řešit a hledejte cesty jak. Za druhé důkladně prozkoumejte možnosti, které vám poskytuje lokalita, v níž se nalézáte. Projděte ji a zaznamenejte si stromy, cesty, vodní plochy a plošky, les, louku, hřiště a přemýšlejte, jak je do svého programu zařadit. Hledejte i zajímavé kontakty a organizace. Všimněte si hnízd ptáků apod.

* Zdroje EVVO v MŠ

Připravené prostředí

- * Podle Gardnerovy teorie rozmanitých inteligencí se každé dítě učí jiným způsobem, podle toho, který typ inteligence u něj převažuje. Je tedy důležité, aby děti, u kterých převažuje přírodovědná inteligence měly dostatek podnětů pro její rozvíjení. Také je dobré, když všechny mají děti příležitost s materiálem manipulovat, experimentovat, mají možnost pozorovat. Tím, že obohatíme prostředí mateřské školy o určité předměty, navodíme určité typy her. Každé dítě je v určitém stupni vývoje citlivé na různé podněty, které ve svém okolí vyhledává.

* Zdroje EVVO v MŠ

1. nedostatek kontaktu s živou přírodou
2. nedostatek podnětů pro EVVO v prostředí MŠ
3. učitel, který má málo informací a zkušeností
4. riziko zprostředkovaného poznání
5. riziko fragmentárnosti
6. riziko instantnosti
7. riziko imitace
8. riziko špatného příkladu
9. riziko bohatě prostřeného stolu

* Rizika EVVO v MŠ

- * LÉBLOVÁ, E., *Environmentální výchova v mateřské škole*, Portál, 2012, ISBN: 978-80-262-0094-9
- * LÉBLOVÁ, E., Časopis Děti a příroda - Environmentální výchova hrou, Informatorium 1/2013, Portál, II. ročník , číslo 1 ISSN: 1210-7506
- * SVOBODOVÁ, E. a kol., *Do školky za zvířátky*, 168 str., 2013, Portál, ISBN: 978-80-262-0185-4
- * KALÁBOVÁ, N., *Příroda plná her*, Portál, 2012, 160 str., ISBN: 978-80-262-0057-4
- * ŠVEJDOVÁ, H., *Kůry, můry ven, at' je krásný den*, Raabe, 2014, 92 brož., ISBN: 978-80-7496-079-6

Použitá literatura: